

HALACHIC AND HASHKAFIC ISSUES IN CONTEMPORARY SOCIETY

89 - ELECTRICITY & SHABBAT: PART 3 MITZVOT, MICROPHONES AND HEARING AIDS OU ISRAEL CENTER - SPRING 2018

In the last two shiurim we have been looking at the halachic and hashkafic issues raised by the the use of microphones and electricity on Shabbat. The position on microphones can be summarized as follows:

- (i) R. Moshe Feinstein clearly prohibited use of a microphone on Shabbat on halachic grounds. He understood that there was a definite Rabbinic prohibition and possible Torah prohibitions (although he was not clear on the latter).
- (ii) Although other poskim have questioned some of the halachic conclusions of Rav Moshe, the general consensus is that microphones do present halachic issues on Shabbat and, on a meta-halachic and hashkafic level, may well be against the spirit of Shabbat.
- (iii) Many poskim are clearly concerned that the issue of microphones in shul is one of the defining distinctions between Orthodox and non-Orthodox communities and, on that basis, are very reluctant to introduce them into synagogues, certainly not on Shabbat and perhaps not even during the week.
- (iv) Notwithstanding all of the above, there have been attempts to design a Shabbat-friendly microphone for use in synagogues - first by Professor Zev Lev in the 1960s and then by R. Yisrael Rozen and the Zomet Institute in the 1990s. Although some poskim have approved these, they have been very slow to catch on.

In this final part we will look at hearing aids and also the fulfillment of mitzvot through microphones and hearing aids.

A] HEARING AIDS - THE TECHNOLOGY

The technology of the hearing aid is effectively the same as that of the microphone. It has three basic parts - a microphone, an amplifier and a speaker.

The two main types of hearing aid electronics are analog and digital. Analog aids convert sound waves into electrical signals, which are amplified. Digital aids convert sound waves into numerical codes, similar to the binary code of a computer, before amplifying them. Both types can be programmed to suit the needs of the user.

Hearing Loop
Switch hearing aid to T-coil

1. Microphone
2. Microchip
3. Amplifier
4. Battery
5. Receiver

A additional technology is the Audio Induction Loop Systems. This consists of a physical loop of cable or an array of looped cables which are placed around a designated area, usually a room or a building. The cable generates a magnetic field throughout the looped space which cannot be heard by the ear but can be picked up by a hearing aid and cochlear implant processors.

Hearing aids can be switch to a special setting to pick up the field created by the loop system.

Although very few Orthodox communities have adopted the Zomet Shabbat microphone technology, many more have fitted hearing loops.

B] HEARING AIDS - HALACHIC ISSUES

Halachic issues¹ concerning hearing-aids include:

- Activating a hearing aid and adjusting the volume.
- Speaking to a person wearing a hearing aid.
- Handling a hearing aid and questions of muktza.
- Wearing a hearing aid in a public domain with no eruv.²

B1] ACTIVATING AND ADJUSTING

1. שימוש במכשיר שמיעה לחרש בשבת כ"ב מנ"א תשכ"ט. מע"כ ידידי מהר"ר ברוך יצחקי שליט"א. הנה בדבר מכונת השמיעה לחרשים אם יש בזה האיסור דיש בדבור ע"י מייקראפאן /מיקרופון/. **נוהגין אנו כאן להקל** אף שאנו אוסרין בדבור במייקראפאן מארבעה טעמים - שני טעמים שהם לחשש איסור מלאכה אבל אין האיסור ברור, ושני טעמים שברור איסורם אבל הם מדרבנן, מהטעם שאבאר. והנה הטעם שאסור במייקראפאן משום שבחול הדרך של בנ"א לחברו להעלעקטרי רק בשעה שצריכין לדבר ולא קודם, הרי איסור זה הוא דוקא בדבר שמשמיע קול לרבים, כהא דנתינת חטים לתוך רחים של מים בע"ש כדי שיטחנו בשבת כדאיתא בשבת דף י"ח, משום שיאמרו שנתן החטים בשבת ובכל כה"ג שאוושא מילתא, שהוא שייך במייקראפאן שהוא נשמע לרבים, ולא במכונה זו שהוא ענין שלא נשמע כלל לאחרים שאינו בכלל איסור זה

ש"ת אגרות משה אורח חיים חלק ד סימן פה

We saw in the last shiur that Rav Moshe Feinstein gives 4 reasons why microphones may not be used on Shabbat. One reason was the Rabbinic issur of 'uvsha milta' - that having noisy machinery working on Shabbat is a 'zilzul' for Shabbat.³ Rav Moshe immediately dismisses this as irrelevant to hearing aids.⁴

2. והטעם דכיון דהכל יכולים לתקן הוא ג"כ בכלל איסור כלי שיר, דהא מצוי שמתקלקל ויבואו לתקנו, נמי אין לאסור כיון דהוא רק לחרשים שיש להחשיב זה מילתא דלא שכיחא שלא גזרו. וגם שהוא צורך גדול מאד לאלו הצריכין לזה שבלא זה יש חשש פקוח נפש כשירצה לילך החוצה שלא ישמע נסיעת המכוניות (קארס), שיש לומר שלא גזרו כה"ג. וכדי שלא יבא לחשש שיתקן צריך לדבק איזה דבר במקום ששייך התקון. ואילו היה זה בכלל הגזירה לא היה מועיל זה אבל כיון שאינו בכלל הגזירה מועיל זה לענין עצם החשש שלא ישכח ויתקן. ונמצא שמאלו איסורים הברורים שאיכא במייקראפאן ליתנהו במכונת השמיעה.

ש"ת אגרות משה אורח חיים חלק ד סימן פה

A second Rabbinic issue prohibiting microphones was 'shema yetaken kli shir' - a gezeira in case someone may have to fix the item on Shabbat. In principle, this IS applicable to hearing aids since they often need adjustment. However, Rav Moshe is lenient in this case for two reasons⁵. He does not believe that the original rabbinic gezeira could ever have been intended to include hearing aids since: (i) they are used by a small minority of people and the Rabbis did not create decrees dealing with unusual situations - מילתא דלא שכיחא⁶; (ii) the hearing aid is a significant need for the wearer (bordering on pikuach nefesh⁷) and Chazal did not included such cases in their rabbinic decree.⁸

1. See *The Use Of Hearing Aids On Shabbat*, Rabbi Elysha Sandler, Journal of Halacha & Contemporary Society XLI; Spring 2001 - Pesach 5761. Available at: <http://www.daat.ac.il/daat/english/journal/sandler-1.htm>

2. This shiur will not deal with the issues of muktza or carrying. Ultimately, the consensus of poskim is that these are not halachically problematic - see Rabbi Sandler's article (ob cit) for full sources.

3. Poskim discuss how to minimize the high-pitched 'feedback' sound sometimes emitted by the hearing aid.

4. Even the Rema, who was strict lechatchila on the issue of hashma'at kol, was lenient in a situation of need and loss of money. This would include the case of a hearing aid and the potential loss of the person's dignity.

5. A third reason sometimes cited is that hearing aids would require professional repair and the gezeira of *shema yetaken* only relates to non-professional repairs (Tosafot Beitza 30a s.v. Tnan and Rema O.C. 338:2 and 339:3).

6. The dividing line between the inclusive principle of 'lo plug' - that Rabbinic decrees were applies in all cases without exceptions (even where logical) and the opposing limiting principle of 'milta de lo schiach' is not always clear.

7. Rav Moshe is concerned about danger from traffic that the hearing-impaired person may not be aware of. Interestingly, Rav Moshe does not simply advise the person to stay at home and be safe. It appears that this itself would be a impingement on the dignity of the individual. Interestingly, in O.C. 301:33 the Rema discussed the case of a person who is afraid that their money will be stolen if they leave it at home. He permits them to sew it into their clothing and leave the house but rules that, where the person CAN stay home, they should. The difference in the case of a hearing-impaired individual would be that they would have to stay home EVERY week.

8. Given that the hearing aid is not included in the decree, Rav Moshe suggests that some kind of sticker be placed on the hearing aid mechanism to stop people from forgetting and adjusting it. If the hearing aid HAD been included in the rabbinic decree, this kind of reminder would not have been halachically effective, due to 'lo plug'.

3. והחששות שהם מענין מלאכה שהאחד הוא בזה שקול הנשמע מהמייקראפאן אינו קול האדם המדבר עצמו אלא שנעשה שם רושם של הברותיו ומה שנשמע הוא קול ההברה שנעשה שם, הנה אף אם נימא שגם במכונת שמיעה זו נעשה כן, הא מכיון שלא ברור לך האיסור בזה דלאיזו מלאכה נדמה זה שלכן אין בידנו לאסור לחולה ולצורך גדול כזה מאחר שלא ברור לך האיסור.
 וחשש השני שמתמש בכח העלעקטרי בדבורו ... שאיכא אולי חשש מלאכה בהשתמשות בכחות העלעקטרי אף בלא הבערה, נמי אינו איסור ברור ואף לא ספק ברור, וכמדומני שבמכונה ליכא חלוק בהדבורים וממילא ליכא חשש זה כלל, ולכן גם בשביל חשש זה שאינו ברור אין לאסור לחולה ולצורך גדול כזה כדלעיל.

שו"ת אגרות משה אורח חיים חלק ד סימן פה

The potential Torah melachot that Rav Moshe outlined in his prohibition of microphones are also, in principle, applicable here. However since neither of the concerns raised is a clear prohibition, or even a 'clear safek', Rav Moshe is unwilling to be strict in the cases of a hearing-impaired person who is a choleh with a significant need.

- Ultimately, the consensus of poskim is that the electricity issues involving a hearing aid would be rabbinic in nature - probably molid.¹⁰ Most poskim require the hearing aid to be switched on before Shabbat.¹¹ However, since switching on a hearing aid would be a rabbinic prohibition, in the case of a hearing-impaired person (who is regarded by most poskim as a choleh) this would be permitted in a case of need¹² either through asking a non-Jew (directly) or by a Jew using a 'shinui' - some kind of unusual method.
- Turning UP the volume of a hearing aid would be less halachically problematic¹³ than switching it on and, again would be permitted¹⁴ by most poskim in a situation of need.¹⁵

B2] SPEAKING TO A PERSON WEARING A HEARING AID

4. והנה לבד זה הא החרש שבאזינו מונח המכונה אינו עושה שום מלאכה והנידון הוא על המדברים. שלכן על אותן שאין מדברין ביחוד להחרש אלא בכלל לעלמא הרי אינם מתכוונים ודבר שאין מתכוין מותר ואין זה פסיק רישא. דהא כמה פעמים שאף עם המכונה אינו שומע, ורק על אלו שמדברין ביחוד להחרש הוא מתכוין. וגם הרבה פעמים כשמדברין ביחוד להחרש הוא שומע והוי גם פ"ר ואף בלא פ"ר הא כשמתכוין אסור. ולכן כשאפשר, טוב שלא ידברו ביחוד להחרש ותועיל המכונה לרוב הדברים שצריך לשמוע שהוא למה שמדברין בכלל לעלמא כגון מה שצריך לשמוע כשהוא נמצא ברחוב ובביהכ"נ. ועל הדברים ששואל ישיבו לו שלא בדבור אלא ברמזיה. ואם א"א כעובדא זו שהיא קטנה בת שש שמוכרחין להשיב לה ולפעמים דוקא בדבור אין לאסור. ידידו, משה פיינשטיין.

שו"ת אגרות משה אורח חיים חלק ד סימן פה

The bottom line for Rav Moshe is that there is NO problem for the person wearing the hearing aid (although he is not happy for them to adjust it). With regards to the people speaking into the aid, those in the background noise of the room have no halachic issues since they do not intend to activate the system. But R. Moshe IS concerned with speaking directly and intentionally into the hearing aid. Although he ultimately rules that it is PERMITTED when there is no other option, he would prefer not to speak directly into the hearing aid, but to hint to the person by non-verbal means.¹⁶

- Most poskim¹⁷ permit speaking directly to a person wearing a hearing aid regardless of the level of necessity.¹⁸

9. The concept of a 'clear safek' is fascinating. By definition, a safek is a case of doubt. But some doubts can be clearly expressed and others are 'chashashot' - concerns about possible halachic problems but with no clear evidence to definitively prove the existence of a real halachic issue.

10. See Part 1. The position of the Chazon Ish - that ALL electrical circuitry involves the possible Torah prohibitions of boneh and/or makeh bepatish - is not accepted by most poskim. As we saw above and in Part 2, R. Moshe Feinstein was concerned about these possible issrei deoraita and that concern fed into the stringent psak in the case of microphones. However, he clearly rejects those arguments in the case of hearing aids. Concerns of sparks or heated elements are far less relevant in current technology and certainly not in the case of modern hearing aids.

11. See Shemirat Shabbat Kehilchata 1:34:28.

12. Rabbi Sandler (op cit) quotes R. Dovid Cohen of Brooklyn as permitting this (ibid note 9). R. Shlomo Zalman Auerbach also permitted this, but only in a situation of need.

13. As discussed in Parts 1 and 2. Molid may not apply to adding more of the same smell. Boneh/Makeh Bepatish are also inapplicable to turning up the volume of a machine which is already activated. Additionally, we saw in Part 2 that R. Shlomo Zalman Auerbach permitted modulating an existing current in situations of need (illness, security etc).

14. This is only the case with conventional hearing aids which have a dial volume control. Adjusting the volume of digital hearing aids will be more problematic and entails more than simply increasing an exiting flow of current.

15. Shemirat Shabbat Kehilachta (ibid).

16. It is clear from this that Rav Moshe IS concerned with the halachic permissibility of the microphone/speaker technology. This adds weight to his psak prohibiting the microphone.

17. Even Rav Moshe is ultimately lenient on the issue where there is no real alternative. R. Shlomo Brody wrote an interesting article (<http://text.rcarabbis.org/the-dangers-of-soft-stringency-hearing-aids-chumrot-and-moral-sensitivity-in-halakhic-handbooks/>) which examines the danger of what he styles 'soft stringency' in halachic guides written for the English speaking public. One such sefer (which is generally excellent and very well sourced) concludes on the issue of speaking into hearing aids: "However, since this is a matter of Halakhic dispute amongst the foremost poskim (with some restricting their use), one should avoid compromise if possible and not speak individually to a person wearing a hearing aid on Shabbos." This appears to be an unnecessary and probably inappropriate stringency, as well as a misrepresentation of the consensus of halachic authorities on this issue. A similar issue arises in the presentation of the halachic issues concerning turning up the hearing aid, on which a stringent position is also given precedence. Rabbi Brody analyses the motivating factors behind the urge to stringencies in such sefarim (including (i) a Brisker approach requiring a maximalist fulfillment of as many halachic views as possible; (ii) concern about the halachic competence and trustworthiness of the English-reading population; (iii) a leaning to simplicity and avoiding the complexity of machloket; and (iv) a 'mussar' or 'pietist' ideal in which sacrifice is encouraged by choosing the most stringent opinion).

18. See Minchat Yitzchak 3:4:1, Tzitz Eliezer 6:6:15 and 9:12:1, Minchat Shlomo 1:9, Nishmat Shabbat 6:360 quoting the Satmar Rov, Yabia Omer 1:19.

5. Once I visited Rav Shlomo Zalman and I asked him about the issue of wearing a hearing aid on Shabbat. He permitted it. At the same time he told me, "You know - I can't believe it. Someone sent me a letter from the States, saying that Rav Kotler zt"l was careful not to talk to a person wearing a hearing aid on Shabbat for fear of speaking into the hearing aid and thereby performing a melacha." He told me that he didn't believe this. He said, "Imagine - as if it's not enough that this person has been punished by Heaven in that he's deaf! The Gemara states that if someone is wounded in such a way that he becomes deaf, he is paid full damages, as though he has ceased to function altogether, as if he has died. This punishment isn't sufficient," he said. "Imagine - you meet him in the street, and instead of greeting him, you say m..m..m..". For him this was completely out of place. He couldn't bring himself to believe that this is what the situation required.

From the hesped by R. Aharon Lichtenstein for R. Shlomo Zalman Auerbach (1995)

C] FULFILLING A MITZVAH OVER A MICROPHONE

In today's world billions of people are instantaneously connected through phones, computers and other electronic devices. Video calls through Skype, WhatsApp and other Apps are the norm. These present a number of halachic questions:

- Can you fulfill a mitzvah (eg havdala, megilla) over a video link?
- Can you fulfill a mitzvah (eg havdala, megilla) when said over a microphone?
- Can you fulfill the mitzvah of shofar by listening through a hearing aid or should it be removed?
- Can tefillat haderech be said through a microphone?
- Can Sheva Berachot be said through a microphone?
- Can you say Amen to a beracha said on a live feed?
- Can you do nichum aveilim or bikur cholim by phone?

6. התוקע לתוך הבור או לתוך הדות או לתוך הפיטם - אם קול שופר שמע יצא ואם קול הברה שמע לא יצא ...

משנה ראש השנה פרק ג משנה ז

The Mishna rules that if someone blows a shofar in a cave or pit, if the sound heard was the original sound of the shofar, they DO fulfil their obligation. But if it is the sound of the 'havara' - echo - they did NOT fulfil their obligation.

7. אמר רב הונא - לא שנו אלא לאותן העומדים על שפת הבור, אבל אותן העומדין בבור - יצאו

ראש השנה כז:

The Gemara clarifies that this Mishna only applies to someone standing outside the cave. Someone inside the cave is always yotzei.

8. ונראה מהט"ז דמפרש קול הצרה קול חלוש וקול הנשמע מחוץ לבנין ומרחוק אינו כ"כ חזק כמו קול שנשמע מקרוב ומצפנים אצל לעני"ד דקול הצרה האמור לענין שופר פירושו קול מעורבב

ביאור הלכה סימן תקפז* ד'ה ואם קול הברה שמע לא יצא

What is a 'kol havara'? The Taz understands that it means a weak sound from a distance. The Biur Halacha understands that it means a sound mixed with other sounds.

Many issues arise out of this halacha:

- Is this a specific halacha relating to shofar only?¹⁹ Which other mitzvot does one have to 'hear' in order to fulfil?
- Does a person with a hearing aid need to remove it before they fulfil the mitzvah of hearing shofar?
- Is a sound coming out of a speaker considered to be a 'havara' or the original sound?²⁰
- Will the halacha be different for someone standing in the same room where they *might* have heard the original sound before it was amplified?
- Is the about how direct/indirect the sound is? Or is it about the definition of a 'kol', which could be restricted to the 'natural' system of sound?

19. This position is quoted by Minchat Yitzchak (2:113) in the name of R. Zvi Pesach Frank since no sound can be mixed with the sound of the shofar.

20. This may depend on the dispute between the Taz and Biur Halacha above. If 'havara' means a weak sound, this would not be a problem in the case of a speaker. If the issue is 'mixed' sounds, this could be more of a problem for an electronically produced sound.

9. **שאלה:** היו יושבין במערה וקורין את המגילה וא' שומע מרחוק הבת קול וכן בשופר אם יצא. ולא ששמע קול הברה אלא בת קול ברור.
תשובה: אפשר דכיון דבעינן (ר"ה כט) שומע ומשמיע, ואותו בת קול שנעקר ונצטייר באויר ופורח אין לו עוד קשר עם המשמיע, דלא יצא. רמז לדבר (ירמיהו ל"ח) [וַיֵּאמֶר לָהֶם בְּרוּךְ] מִפִּי יִקְרָא אֵלַי [אֵת כָּל־הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה] דבעינן שומע מן הפה. ולפי זה אפשר שעדים ששמעו בת קול של מגדף שאין מעידין. ואין ב"ד מקבלין בת קול ... (ק"י: לפי"ז לא ילא אם שמע ת"ש או מגילה ע"י פאנאגראף וטלעפאן ...)

ש"ת הלכות קטנות חלק ב סימן רעו

R. Yaakov Hagiz²¹ writes that even if you hear the Bat Kol (which is apparently stronger than the 'havara') this is still not sufficient and you do not fulfill the mitzvah of megilla or shofar. There is a halachic requirement to hear directly from the mouth of the speaker/shofar. The contemporary editor of these teshuvot adds that, for this reason, you are not yotzei when hearing a record player or telephone).²²

10. אמר רבי שמעון בן פזי אמר רבי יהושע בן לוי משום בר קפרא: מנין לשומע כעונה? דכתיב (מלכים ב' כ"ט) אֵת כָּל־דְּבָרֵי הַשֹּׁפָר אֲשֶׁר קָרָא מֶלֶךְ יְהוֹדָה. וכי יאשיהו קראן! והלא שפן קראן דכתיב (שם) וַיִּקְרָא אֹהוּ שֹׁפָן לִפְנֵי הַמֶּלֶךְ. אלא מכאן לשומע כעונה.

סוכה לח:

The Gemara proves the principle of 'shomea k'oneh' from the reading of the newly discovered Torah by Yoshiyahu HaMelech. Even though he was listening to Shafan reading, it was as if HE recited it.

11. בקריאת המגילה ע"י מיקראפאן /מיקרופון/ ...
הנה בדבר קריאת המגילה ע"י מיקראפאן קשה לומר בזה הלכה ברורה ... אבל מה שפשיטא ליה לכתר"ה שאין יוצאין בשמיעה ע"י מיקראפאן מטעם שהוא כמו ששומע מאינו בר חיובא לפ"מ דאומרים המומחים בטיבו של מיקראפאן שלא מוציא ממש הקול של האדם המדבר אלא הד הברה בעלמא. ולא דק כתר"ה בלשונו דאין שייך זה לקול הברה שבמתני' דר"ה דף כ"ז שהרי הכא נשמע קול חזק ובריא. אך כוונת כתר"ה היא שאומרים שנשמע קול אחר שנברא מקולו ולכן שייך דמיונו לנשמע מלאו בר חיובא דקול הברה לא שייך ללאו בר חיובא.
הנה לדידי מספקא טובא אף אם נימא שהאמת כאמירת המומחים שלא נשמע קול האדם אלא קול אחר שנעשה מקולו, מטעם שכיון שעכ"פ רק כשהוא קורא נשמע הקול יש להחשיב זה כשמיעת קולו ממש דהרי כל זה שנשמע עושה קולו ממש. ומנין לנו עצם כח השמיעה איך הוא שאולי הוא ג"כ באופן זה שנברא איזה דבר באויר ומגיע לאזנו... אפשר שגם הקול שנעשה בהמיקראפאן בעת שמדבר ששומעין אותו הוא נחשב קולו ממש וכן הא יותר מסתבר. וגם לא ברור הדבר מה שאומרים שהוא קול אחר. ומטעם זה אפשר אין למחות ביד אלו שרוצים לקרא המגילה ע"י המיקראפאן מצד ההלכה. וקלקול למצות אחרות שהוא לשופר וקריאת התורה בשבת וי"ט אי אפשר לבא מזה דהא אסור לדבר במיקראפאן בשבת ויום טוב ובמצות דבור שבחול אם ג"כ יקראו במיקראפאן הא אם אין למחות במגילה כ"ש באלו.
אך מ"מ כיון שלא ברור להיתר והוא ענין חדש, בכלל יש למחות כדי למונעם מלרדוף אחרי חדשות אחרות שלהוטים בזה במדינות אלו כמו שכותב כתר"ה. ידידו מוקירו, משה פיינשטיין.

ש"ת אגרות משה אורח חיים חלק ב סימן קח

Rav Moshe Feinstein is dealing with the question of hearing Megilat Esther²³ through a microphone. He is not certain on the issue but leans to the view that you DO fulfil mitzvot of 'shmeiah' through a microphone.

12. והנלענ"ד ... דיסוד גדר זה אינו ב"הלכתא" גרידא שחידשה תורה, אלא במהות ענין הדיבור. דהלא הדיבור והשמיעה שני צדדים המה של מטבע אחד וכרוכים ירדו מן השמים. ואין כל חפץ לזה בלא זה. כל ענין הדיבור אינו אלא כדי להשמיע דברים לשומע דאל"כ אין בין הרהור לדיבור ולא כלום.
והוא שאמרו חכמים שהשומע כעונה בכל מקום²⁴. ואין הכוונה לכל דיני התורה, אלא בכל מקום במציאות החיים ... דבמציאות החיים הקריאה והשמיעה אחת הן, וכך גם בדיני תורה.
וכיון דאתינא להכי יש מקום לומר לגבי כל המכשירים הנ"ל דאף שבבחינת המדע אכן אין זה קול האדם, מ"מ כיון שהקול דומה לחלוטין לקול המדבר והוא מייד (לאפוקי הקלטה שמשמיעים לאח"ז) ואין השומע מבחין כלל בין קול זה לקול המדבר אליו, אף בזה אמרינן שהשומע כעונה.
אמנם עדיין דברי חידוש הם אלה, אך מ"מ כך נראה בדעת מרנן החזו"א והאגר"מ, ויש לדבריהם מקור גדול בסברא.

תשובות מורינו הרב אשר וייס - שמיעת הבדלה בטלפון²⁵

21. 17C Morocco and Turkey. R. Hagiz was the renowned opponent of false Messiah, Shabbetai Zvi.

22. However, R. Osher Weiss points out that it is not at all clear what is meant here by the distinction between the 'bat kol' and the 'havara'!

23. The halacha for Megilat Eichah would be more lenient since there is no halachic obligation to be 'yotzei' but rather a minhag on the part of the community.

24. See ש"ת הרמב"ם הלכות תפילה ונשיאת כפים פרק ח

25. Available at <https://tvunah.org/> שמיעת-הבדלה-בטלפון

Rav Asher Weiss explains that this makes sense on the basis that hearing is simply the sound waves resulting from speech. Why should it matter if they are direct or indirect, as long as they are live²⁶ (which was a point also made by the Chazon Ish).

On the other hand, maybe the sound coming from a speaker is simply an electronic sound and not a 'real' voice!²⁷ Many poskim are lenient on the issue.²⁸ Many others are strict.²⁹

If the person listening could have heard the original voice without the microphone there are certainly grounds to be lenient.³⁰

On the other hand, some mitzvot are NOT fulfilled through shomeah k'oneh:

13. רבי יהודה אומר: מי שלא ראה דיופלוסטון של אלכסנדריא של מצרים לא ראה בכבודן של ישראל. אמרו: כמין בסילקי גדולה היתה, סטיו לפניו מסטיו, פעמים שהיו שם ששים רבוא כיוצאי מצרים ואמרי לה כפלים כיוצאי מצרים ... ובימה של עץ באמצעיתה. וחזן הכנסת עומד עליה והסודרין בידו. וכיון שהגיע לענות אמן - הלה מניף בסודר, וכל העם עונין אמן (רש"י לענות אמן - שכיב שליה שלפני התיבה גומר ברכתו, והן לא היו יכולין כולן לשמוע קולו)

סוכה נא:

The Gemara relates how the Great Synagogue in Alexandria³¹ had so many congregants that the gabbai had to wave a flag on the bima to indicate when the beracha ended so that the people could say Amen.

14. וכיון שהגיע לענות אמן מניף בסודר וכל העם עונין אמן - צערוך קשיא ליה לרבינו נסים הא דאמר זריש גמרא דשלשה שאכלו (ברכות מז.) אין עונין 'אמן יתומה'. והא כהא לא שמעו בצרכה אלא בהנפת הסודרין יודעין שהגיע עונת אמן והן עונין אמן יתומה. ומפרש זשם רבנן דבני מערבא שטל מי שהוה חייב צרכה קאמר ובענייתו אמן רולא ללא ידי חובתו לריך שישמע ואחר כך יענה אמן ולא יענה אמן יתומה. והא דעונין אמן בהנפת סודרין היינו בקריאת ספר תורה ולא בתפלה ולא בדבר ששליח מוליך רבים ידי חובתו.

תוספות שם

Even though one may not normally answer Amen unless one heard the beracha, here this was permissible is no individual was being 'yotzei' through the beracha.

Kriyat HaTorah is generally understood to be an obligation on the community and not the individual³². On that basis, can leynung be heard through a microphone?³³

Sheva Berachot are a different matter. There is a requirement to have a minyan present at the chuppah but it is not clear that they must be able to hear the berachot. Again, poskim differ on this.³⁴

Is there such a concept as a 'Skype Minyan'?³⁵

26. Amen may only be said within a couple seconds of the original beracha. If there is a delay in a broadcast beyond this, Amen should not be said. Most poskim (eg Rav Ovadia Yosef) do permit saying Amen (where the listener is not being yotzei) to a live and immediate beracha over the phone/radio etc. Rav Shlomo Zalman Auerbach was more stringent and understood that the situation of the shul in Alexandria (see below) was different since the individual was 'dragged along' with the community.

27. We examined the implication of this position for Kol Isha in a previous shiur.

28. Including Shu't Shaarei Deah (TINYANA OC 2), R. Ariyeh Zvi Frimer (Shu't Eretz Zvi 23), Rav Vosner (Shu't Shevey HaLevi 5:84), the Minchas Elozor of Munkatch (2:72) (although the Munkatch chasidim claim that he changed his mind and was later strict on this). R. Ovadia Yosef writes a teshuva in which he compares the sound produced by a microphone to sound produced by a person speaking through false teeth!

29. R. Shlomo Zalman Auerbach (Shu't Minchat Shlomo 1:9), R. Menashe Klein (Shu't Mishne Halachot 8:37), R. Yaakov Breisch (Chelkat Yaakov 1:59), R. Chaim Soloveitchik, The Debrecener Rov 3:166 and in his 'Kuntres Elektrik' at the end of Chelek 6. For others see R. Aryeh Leibovitz at:

<https://download.yutorah.org/2016/1109/856910/ten-minute-halacha-havdalah-and-other-mitzvos-through-a-microphone-or-telephone-.mp3>

Rav Herschel Schachter is concerned about using old teshuvot on this issue when the technology is fast-changing. Rav Tzvi Sobolofsky (posek for NCSY) rules that havdala (ie the berachot) and tefilat haderech should NOT be said through a microphone, although the beracha should not be repeated if first heard through a microphone. Some poskim ARE concerned that the berachot should be repeated and that the sevara of Rav Moshe is NOT correct.

30. For example, those poskim who would permit a Megillah reading through a microphone will first test if the voice of the reader is strong enough to be heard without it.

31. The Great Basilica Synagogue of Alexandria - founded in the 4C BCE and destroyed by Trajan in 117 CE. Philo writes that this basilica synagogue was in full operation in 38 CE.

32. Which also impacts on the question of those who travel between Israel and chu'l after Pesach and may miss one of the parshiot hashavua.

33. Rav Sternbuch (Shu't Teshuvot Vehanagot 1:155) says that one CAN listen to the Torah reading through a microphone (obviously NOT on Shabbat!) since this is a halacha of limmud haTorah and not specifically 'hearing' it.

34. Rav Schachter is strict and Rav Sobolofsky is more lenient on this, especially where there are issues of shalom bayit.

35. See <https://www.yutorah.org/lectures/lecture.cfm/888051/rabbi-jonathan-ziring/the-skype-minyan-mitzvot-over-the-phone/>